

[Lund Jensen.]

slag, der er fremsat med henblik på at opnå en mere hensigtsmæssig udnyttelse af Danmarks jord, således at landets fremtidige udvikling kan foregå under hensyntagen til samfundets og almenvellets interesser og ikke skal bestemmes af mere eller mindre tilfældige spekulanter i den danske jord, spekulanter, som har alt for rige muligheder under vor tids eksplosive udvikling.

Jeg skal her ganske afholde mig fra at omtale de farer, en tilslutning til det europæiske fællesmarked ville medføre, hvis der ikke forinden gennemførtes mere håndfaste bestemmelser til værn om vore naturværdier og landskabelige ejendommeligheder. Det uhyre pres, vi i de senere år har været vidne til, fra egne landsmænd, som har ønsket at erhverve de skønneste pletter i landskabet til opførelse af mere eller mindre tiltalende sommerhuse eller sommerhuskolonier uden hensyn til, om man derved ødelægger eller skæmmer hele det omgivende landskabs karakter, er alene tilstrækkelig begrundelse for at gennemføre de skærpede reguleringsbestemmelser, som lovforslaget foreskriver. Ja, det er simpelt hen nødvendigt, hvis vi fremover vil sikre almenheden og vore efterkommere adgang til at nyde naturen og vort lands rekreative værdier. Skal dette lykkes, er det på høje tid, at vi finder frem til en målsætning for, hvilke af vort lands områder der skal bevares i naturtilstand eller som landbrugs- eller skovarealer, og hvilke områder der bør forbeholdes til rekreative formål, naturparker, badestrande, opholdsarealer og campingpladser, samtidig med at der naturligvis i en sådan planlægning må afsættes rigelige og velbeliggende arealer til sommerhusbyggeri.

Allerede ved revisionen af naturfredningsloven i 1959 blev der åbnet adgang til at få nedsat fredningsplanudvalgene med det formål at udarbejde planer til sikring af visse områder af landet, dyrkede eller udyrkede, som det i kraft af deres natur eller beliggenhed kan være af samfundsmæssig

interesse at bevare som frie landskaber uden yderligere bebyggelser. I de områder af landet, hvor disse fredningsplanudvalg har virket, er der udført et stort og for-tjenstfuldt arbejde. Der foreligger godkendte og tinglyste fredningsplaner for en del af de mest truede områder i Nord-sjælland, betydelige arealer i Hjørring og Thisted amter, væsentlige strækninger langs den jyske vestkyst, på Mols, på Bornholm og i Sønderjylland, medens tilsvarende planer er under udarbejdelse adskillige andre steder i landet.

I praktisk talt alle disse tilfælde er fredningsplanerne udarbejdet efter forhandling med og i god forståelse med de kommunale myndigheder, men desværre er man mange steder kommet for sent. Mange perler i den danske natur er allerede ødelagt eller skæmmet af u hensigtsmæssig bebyggelse. Mange af de skønneste pletter og bedste bade-strande var afspærret og forsynet med Ad-gang forbudt-skilte; endnu står meget tilbage at redde ved en fornuftig planlægning og en hensigtsmæssig administration, men det haster. Det haster, fordi den nuværende fredningslov ikke i sig selv yder nogen reel beskyttelse af de på fredningsplanerne op-tagne områder. Det siger sig selv, at spørgs-målet ikke klares blot ved en fredningsplan. En fredningsplan er jo ikke det samme som en fredning, men kun en bestemmelse om, at området ikke må bebygges eller ændres uden planudvalgets tilladelse. Hvis denne tilladelse nægtes, kan der rejses frednings-sag, hvorefter ejeren har krav på erstatning for det lidte tab ved ikke at kunne bygge. I praksis sker der da meget ofte det, at en smart udstykker — og dem har vi efter-hånden mange af her i landet — køber en ejendom inden for planområdet og udar-bejder en udstykningsplan for en sommer-husby; og når så tilladelse til udstykning eller bebyggelse nægtes, kræver han en erstatning på 5, 10 eller måske 20 gange arealets landbrugsværdi; i betragtning af, at handelsværdien for sommerhusgrunde de fleste steder i landet er formidabel sam-